

Sygn. akt V Ca 334/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia	SSO Małgorzata Moskwa (spr.)
Sędzia:	SSO Magdalena Kocój
Sędzia:	SSO Iwona Szczypiór
Protokolant:	st. sekr. sąd. Edyta Rak

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2015 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...)z siedzibą w K.
przeciwko J. W.
o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Dębicy
z dnia 4 marca 2015 r., sygn. akt I C 1328/14

oddala apelację.

Sygn. akt V CA 334/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Dębicy wyrokiem z dnia 4 marca 2015 r. oddalił powództwo (...) z siedzibą w K. i kosztami uiszczonej opłaty sądowej od pozwu w kwocie 2 169,00zł obciążył powoda.

W rozpoznawanej sprawie powód (...) z siedzibą w K. domagał się zasądzenia od pozwanego J. W. kwoty 43.360,76 zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od kwoty 25.628,93 zł od dnia 29 września 2014 r. do dnia zapłaty. Powód w pozwie naprowadził, że dnia 6 sierpnia 2009 r. pozwany J. W. zawarł z (...)S.A. z siedzibą we W. umowę pożyczki nr (...), a w dniu 6 czerwca 2014 r. wierzytelność dochodzona w pozwie została zbyta na rzecz powoda. Powód podniósł, że na dochodzoną kwotę składa się kapitał w wysokości 25.628,93 zł wraz z dalszymi odsetkami obliczonymi od kwoty kapitału zgodnie z umową według zmiennej stopy procentowej, która na dzień wniesienia pozwu wynosi 16% w stosunku rocznym

i stanowi nie więcej niż czterokrotność stopy lombardowej, a ponadto odsetki umowne w wysokości 1.880,64 zł i odsetki karne w wysokości 15.851,19 zł.

Pozwany zajął stanowisko na rozprawie, wnosząc o oddalenie powództwa i zarzucając, że roszczenie nie zostało udowodnione, co do wysokości. Podniósł również, że spłacał pożyczkę przez okres, co najmniej roku, a dopiero potem zaprzestał spłaty z uwagi na trudności finansowe.

Zaskarżony wyrok został wydany po poczynieniu następujących ustaleń faktycznych:

W dniu 6 sierpnia 2009 r. pozwany J. W. zawarł z (...)S.A. z siedzibą we W. umowę pożyczki nr (...) na kwotę 37.917,78zł z oprocentowaniem nominalnym w wysokości 14, 25 % w stosunku rocznym. Bank miał przekazać powyższą kwotę na rachunek wskazany przez pozwanego najpóźniej w terminie 5 dni roboczych od dnia zawarcia umowy, tj. od dnia 6 sierpnia 2009 r. Pożyczka miała być spłacana w 60 ratach, ostatnia wyrównawcza miała być płatna do dnia 25 sierpnia 2014 r. Spłaty rat pożyczki dokonywane miały być z rachunku wskazanego przez pozwanego, pozwany był zobowiązany do posiadania rachunku do momentu całkowitej spłaty pożyczki oraz zobowiązany był do posiadania środków wystarczających do spłaty kolejnej raty pożyczki. Pożyczkobiorca upoważnił bank do pomniejszenia kwoty pożyczki o opłatę przygotowawczą za rozpatrzenie wniosku oraz sporządzenie i zawarcie umowy pożyczki w kwocie 80,00 zł, prowizję bankową od udzielonej pożyczki w kwocie 1.057,53 zł, składkę ubezpieczeniową w kwocie 7.170,25 zł. Bank pozostawił do dyspozycji pożyczkobiorcy kwotę 29.610,00 zł. W umowie zawarto także postanowienia dotyczące limitu kredytowego i karty kredytowej.

Umową sprzedaży wierzytelności z dnia 4 czerwca 2014 r. (...)S.A. z siedzibą we W. sprzedał wierzytelność z umowy pożyczki z dnia 6 sierpnia 2009 r. nr (...) w stosunku do pozwanego J. W. powodowi H. I Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K..

W piśmie z dnia 16 września 2014 r. pozwany został zawiadomiony o przelewie wierzytelności, zaś w piśmie z tego samego dnia tj. 16 września 2014 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 43. 214, 71 zł.

Sąd Rejonowy w zakresie oceny stanu prawnego sprawy uznał, że na powódzie spoczywał obowiązek udowodnienia faktu istnienia wymagalnego zobowiązania i jego wysokości, ze wskazaniem sposobu jego wyliczenia, zgodnie z ciężarem dowodzenia wynikającym z art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c. Ponadto w zakresie odsetek umownych żądanych w pozwie, Sąd I Instancji odwołał się do art. 482 § 1 i art. 359

§ 1 oraz art. 359 § 2¹ k.c.

Ocecił, że skoro kwota dochodzona pozwem stanowi zarówno należność główną, jak i odsetki, to w sytuacji, gdy powód nie udowodnił, a nawet nie przedstawił rozliczenia pożyczki na podstawie, którego sąd mógłby dokonać oceny prawidłowości wyliczenia kwot dochodzonych przez powoda i ich zasadności (tj., kiedy i w jakiej wysokości pozwany spłacił część kapitału, jaka kwota pozostała do spłaty, w jaki sposób i za jaki okres zostały naliczone odsetki umowne i odsetki karne), Sąd nie miał możliwości dokonania weryfikacji zasadności żądania odnośnie należności głównej i odsetek. W szczególności istotnym brakiem było nie przedstawienie regulaminu wydawania i używania kart kredytowych w (...)S.A. z siedzibą we W., który stanowi integralną część umowy (§ 5 umowy) i harmonogramu spłat pożyczki (§ 2 ust. 1 umowy) oraz wyliczenia dochodzonego roszczenia.

Ponieważ roszczenie powoda zostało oddalone, Sąd Rejonowy na podstawie art. 108 k.p.c. orzekł, iż powoda obciążają uiszczone przez niego koszty opłaty sądowej od pozwu w kwocie 2.169, 00 zł, gdyż brak podstaw zasądzenia ich od pozwanego w oparciu o art. 98 k.p.c.

Od powyższego wyroku apelację wniósł powód, domagając się zmiany orzeczenia i uwzględnienia powództwa w całości, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, a także zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania za obie instancje. W apelacji powód domagał się przeprowadzenia dowodów wskazanych w treści apelacji uzasadniając, że ich potrzeba

wynikła później z uwagi na to, że strona pozwana nie podnosiła żadnych zarzutów, w tym dotyczących wysokości dochodzonego roszczenia na etapie postępowania przedsądowego, to jest wezwania do zapłaty i dopiero na rozprawie końcowej w dniu 4 marca 2015 roku pozwany zakwestionował wysokość dochodzonego roszczenia, co uniemożliwiło stronie powodowej zajęcie stanowiska w tym zakresie.

Apelujący zarzucił:

- naruszenie postanowień umownych to jest § 1 pkt 5 oraz § 2 pkt 9 załączonej do pozwu umowy pożyczki z dnia 6 sierpnia 2009 roku poprzez ich niezastosowanie i błędne uznanie, że powód nie wykazał podstawy oraz wysokości dochodzonych odsetek umownych i karnych,

- naruszenie przepisu art. 230 k.p.c. poprzez przyjęcie za nieudowodnione twierdzenia powoda, w tym w szczególności w zakresie podstawy dochodzonej należności, w sytuacji, kiedy pozwany nie kwestionował tych twierdzeń,

- naruszenie przepisu art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów oraz błąd w ustaleniach faktycznych, w tym w szczególności poprzez uznanie, że powód nie udowodnił podstawy oraz wysokości dochodzonej należności, mimo że z dołączonych do pozwu dokumentów wynikało, z jakiego tytułu i w jakiej wysokości jest należność objęta pozwem.

W końcowej części uzasadnienia powód naprowadził, że na rachunku wierzytelności odnotowano wpłaty należności z kancelarii komornika, które wyegzekwowano w postępowaniu Km 1049/13.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Sąd Okręgowy przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy, a ponadto w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony przed sądem pierwszej instancji, wobec zakwestionowania przez pozwanego wysokości roszczenia, oraz podniesienia zarzutów poczynił dalsze ustalenia.

W treści umowy pożyczki łączącej pozwanego z bankiem zawarto w § 5 zapis, że integralną częścią umowy jest regulamin wydawania i używania kart kredytowych (...) S.A. oraz zawiadomienie, o których mowa w § 4 ust. 3 pkt a, które to dokumenty zostaną przesłane pożyczkobiorcy w terminie określonym w tej umowie.

Zanotowano również, że aktywacja karty będzie równoznaczna z akceptacją przez pozwanego treści powyższego regulaminu. Odnośnie powyższego zawiadomienia w § 4 ust. 3 ppkt a i b oznaczono zasady i termin wysłania zawiadomienia oraz jego zakres. W tym zawiadomieniu, zgodnie z § 6 umowy pozwany miał otrzymać informacje o oprocentowaniu wykorzystania limitu oraz rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania wykorzystanego limitu kredytowego, przy czym w umowie oznaczono tylko, że oprocentowanie wykorzystanego limitu kredytowego jest zmienne, a także, że aktualne oprocentowanie wykorzystanego limitu kredytowego bank będzie podawał w obowiązującej Taryfie Opłat i Prowizji.

Sposób spłaty zobowiązań wynikających z umowy pożyczki wg. treści umowy również wynikał z Regulaminu wydawania i używania kart kredytowych (...) S.A. W § 2 umowy pożyczki, w pkt 9 strony umówiły się, że oprocentowanie od zadłużenia przeterminowanego, liczone będzie w wysokości czterokrotności obowiązującej stopy kredytu lombardowego NBP.

Jako bezsporne i nie zakwestionowania przez pozwanego należało przyjąć, że wypowiedzenie pozwanemu warunków umowy pożyczki nastąpiło z dniem 27 października 2011 r. Z treści zarzutu sformułowanego przez pozwanego na rozprawie, wynika, że okoliczność ta może być uznana za przyznaną przez stronę pozwaną.

W tak ustalonym stanie faktycznym, nie można znaleźć podstaw prawnych dla uwzględnienia powództwa. Strona powodowa nie udowodniła wysokości należności obciążających powoda z tytułu umowy pożyczki, w tym w

szczególności wysokości odsetek mających charakter kapitałowy jak i za opóźnienie. Ich wysokość nie wynika z umowy przedstawionej przez powoda w poczet dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2008 r. I CSK 187/08, Legalis).

Podzielając uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2014 r. III CZP 53/14, co do dopuszczalności orzeczenia o odsetkach za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas opóźnienia po wydaniu wyroku zasądzającego to świadczenie, także wtedy, gdy wysokość odsetek została określona na podstawie stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (Biul. SN 2014 nr 9, Legalis), należy mieć jednak na uwadze, że jak podkreślił to Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powyższej uchwały, „niezbędne jest ustalenie, czy wobec wypowiedzenia umowy pożyczki i ustania umownego stosunku prawnego łączącego strony, stronie powodowej należą się odsetki w umówionej przez strony wysokości”, a ponadto „wykładnia treści umowy oraz ocena skutków jej rozwiązania należy do sądu meriti, sąd ten, zatem samodzielnie oceni skutki dokonanego przez pożyczkodawcę wypowiedzenia i jego wpływ na zasadność dochodzenia odsetek w wysokości umownej za okres po rozwiązaniu umowy”.

W niniejszej sprawie i w stanie faktycznym, który był możliwy do ustalenia z uwagi na ograniczony materiał dowodowy, nie można przyjąć, aby po rozwiązaniu umowy pożyczki, strony umownie określiły odsetki za opóźnienie w wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Umowa pożyczki dowodzi jedynie, że tego rodzaju oprocentowanie strony ustaliły za zadłużenie przeterminowane. Ponieważ umowa nie definiuje pojęcia zadłużenia przeterminowanego, nieuprawniona jest wykładnia, aby uznać je za odsetki umowne, o których mowa w art. 359 § 1 k.p.c.

Jeśli pozwany zakwestionował wysokość dochodzonego roszczenia, w tym również wysokość odsetek, to przedmiotem postępowania dowodowego obciążającego powoda winien być również Regulamin wydawania i używania kart kredytowych, jeśli z niego wynika wysokość umownej stopy oprocentowania, a także wymagalność poszczególnych rat. Trafnie zwraca na to uwagę Sąd Rejonowy w uzasadnieniu swego orzeczenia.

Dodać należy, że dowodów potwierdzających zasadność i wysokość roszczenia w tym zakresie nie przedstawiono również w postępowaniu apelacyjnym.

Kwota należności głównej nie została również udowodniona dokumentami powołanymi w apelacji, a przeprowadzonymi przed sądem pierwszej instancji, w szczególności postanowieniem o nadaniu klauzuli wykonalności, gdzie Sąd Rejonowy odwołał się tylko do tytułu bankowego, którego nie dołączono do akt niniejszej sprawy.

Tabele dołączone do apelacji nie stanowią dowodu z dokumentów, który potwierdzałby faktyczną wysokość zobowiązań pozwanego. Mogą być one, co najwyżej uzupełnieniem i wyjaśnieniem twierdzeń pozwu lub zarzutów podniesionych w apelacji. Pod takim też kątem stały się one przedmiotem analizy w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy wziął, zatem pod uwagę, że w powyższych tabelach wskazano w odniesieniu do całego okresu, naliczanie odsetek umownych, ale oznaczano

je w różnych kwotach, a jeśli przyjąć, że skutecznie wypowiedziano umowę z datą 27 października 2011 roku, to od tej daty winny być liczone inne odsetki. Niejasne są opisane przez powoda w tabelach „należności kapitałowe z umowy po terminie płatności” oraz „przed terminem płatności”, a także ostateczna suma z tych pozycji. Jeśli powód domaga się w pozwie zapłaty kwoty 43 360,70 trzech złotych, na które wg. twierdzeń pozwu składają się należności kapitałowe w wysokości 25 628,93 zł,

to twierdzenie to nie koresponduje z danymi z tabel dołączonych do apelacji. Podano tam końcowo, że na dzień 15 maja 2014 roku suma należności kapitałowej wynosi łącznie 24 966,87 zł, a suma należności odsetek umownych 2521,09 zł. Jednocześnie kwotę 25 628,93 zł odnotowane w tabeli pod pozycją „należności kapitałowe z umowy po terminie płatności” wraz z kwotą spłaty w wysokości 5256,77 zł. W istocie, więc dowody przedstawione w postępowaniu apelacyjnym są bezużyteczne w zakresie wykazania wysokości zobowiązania pozwanego, tak, co do należności głównej

obejmującej kapitał pożyczki, odsetek umownych o charakterze kapitałowym, płatnych do daty rozwiązania umowy, jak i tych za opóźnienie, należnych po jej rozwiązaniu.

W kwestii wniosku dowodowego powoda o dopuszczenie dowodu z akt komorniczych w postępowaniu odwoławczym, Sąd Okręgowy oddalając ten wniosek miał na uwadze, że w istocie powód wnioskiem tym zmierza do poszukiwania nowych twierdzeń. W części końcowej uzasadnienia apelacji powód podnosił nowe fakty, które mógł podnieść w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, a mianowicie, że bank zaksięgował kwoty uzyskane w egzekucyjnym postępowaniu prowadzonym przez komornika. Tego rodzaju czynności są niedopuszczalne w postępowaniu odwoławczym,

ym, jeśli zważyć na przepis art. 381 k.p.c. w związku z art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.

Wydaje się, że akta sprawy komorniczej, w szczególności znajdująca się tam karta rozliczeniowa miała w istocie służyć powodowi do ustalenia i podniesienia nowych okoliczności dopiero w postępowaniu apelacyjnym (po zapoznaniu się z kartą rozliczeniową). Fakt, że komornik dokonał przelewu wyegzekwowanych środków, wynikał z postanowienia o umorzeniu postępowania, którym to dowodem dysponował powód, ale przedstawił go z opóźnieniem dopiero w postępowaniu apelacyjnym,

co uzasadnia oddalenie twego wniosku dowodowego. Dodać należy, że samo oznaczenie i wskazanie wysokości kwot wyegzekwowanych przez komornika

i przekazanych wierzycielowi, dalej nie byłoby niewystarczające dla ustalenia wysokości świadczenia obciążającego pozwanego, co również przemawiało za oddaleniem tego wniosku.

Nie można w tej sytuacji uznać, aby w postępowaniu przed sądami obu instancji uniemożliwiono powodowi wykazanie istotnych faktów, z których wywodził korzystne dla siebie skutki prawne z uwagi na pominięcie środka dowodowego ku temu zmierzającego (art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c. i art. 6 k.c.).

Końcowo zauważa Sąd Okręgowy, że dopuszcza, co do zasady możliwość podniesienia nowych istotnych faktów w pisemnej apelacji, a więc w niniejszej sprawie po tym, jak pozwany na rozprawie złożył wniosek o oddalenie powództwa oraz podniósł zarzut, co do wysokości dochodzonego roszczenia, ale oczekiwanie na podniesienie tego rodzaju faktu, w zależności od wyniku postępowania dowodowego opartego o kartę rozliczeniową z postępowania egzekucyjnego, w postępowaniu apelacyjnym, jest sprzeczny z art. 381 k.p.c.

Okoliczność, że pozwany nie złożył pisemnej odpowiedzi na pozew i w ten sposób nie zaprzeczył twierdzeniom pozwu, co zarzuca powód w swej apelacji, nie może prowadzić do uznania, iż tym samym okoliczności podniesione przez powoda w pozwie stanowią fakty przyznane, o których mowa w art. 229 k.p.c. Tylko fakty wyraźnie przyznane przez pozwanego mogłyby zwolnić powoda od ciężaru dowodu z art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c..

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy oddalił apelację powoda, jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.